

PREDAVANJE U PODRUŽNICI

Podružnica	Istarska, Primorsko-Goranska i Lička regija
Naslov predavanja	Dijagnostička vrijednost i ispitivanje optimalne granične vrijednosti TB HE4 i CA125, te ROMA indeksa kod sumnje na malignu bolest – naši rezultati
Predavač (ime, prezime)	Snježana Hrabrić Vlah
Ustanova, grad	KBC Rijeka, Klinički zavod za laboratorijsku dijagnostiku
Datum, vrijeme i mjesto održavanja predavanja	20.09.2018. 15 ⁰⁰ , KBC Rijeka

Sažetak održanog predavanja (max. 250 riječi):

Karcinom jajnika je 5. uzrok smrtnosti kod žena oboljelih od karcinoma (poslije pluća, dojke, kolona, pankreasa). Maligni epitelni tumori jajnika čine oko 90% zloćudnih tumora jajnika, od kojih je najčešći serozni (50%), endometrioidni (10-25%), mucinozni (5-10%). TB seroznih karcinoma jajnika koji se najčešće određuje je CA 125, kod rijeđih mucinoznih karcinoma su to tumorski biljezi CEA i CA 19-9, a kod endometrioidnih AFP. Antigen CA 125 nije specifičan biljeg za epitelni karcinom jajnika. Povišene vrijednosti se mogu naći kod raznih benignih ginekoloških bolesti kao što su cista jajnika, endometrioze, benigna patologija zdjelice, u prva dva trimestra trudnoće, za vrijeme menstruacije. Povišene vrijednosti CA 125 se mogu naći u raznim benignim bolestima stvaranja izljeva kao što su ascites, pleuralni izljev, perikardijalni izljev gdje vrijednosti CA 125 u serumu rastu i preko 200 kU/L. Konc. CA125 u serumu vezana je uz tip izljeva, znatno je veća konc. kod pleuralnog izljeva u usporedbi sa perikardijalnim izljevom, kao što je izrazito veća kod ascitesa u odnosu s bolesnicima s drugim tipom izljeva. Povišene vrijednosti CA 125 u serumu se mogu naći i kod bubrežnih bolesti, kod plućnih bolesti (tuberkuloze i tuberkuloznog peritonitisa, plućne tromboembolije, COPB, infekcije (sepse), zatim kod srčanih bolesti (perikarditisa, nađeno je da vrijednosti značajno koreliraju s jačinom sistoličke disfunkcije lijeve klijetke, srčanog infarkta, dilatirane kardiomiopatije, kongestivnog srčanog zatajenja), bolesti probavnog trakta (akutnog pankreatitisa, gastroenteritis), bolesti jetre (ciroze jetre sa stvaranjem ascitesa, hepatitisa, kolelitijaze). Najveći postotak pacijenata sa povišenom koncentracijom CA 125 u serumu su oboljeli od ginekoloških tumora, pankreasa, CUP- karcinom nepoznatog primarnog sijela i drugih tumora probavnog trakta, tumora NSCLC, ali isto tako pojavljuje se i kod hematoloških tumora (limfoma) i MM. Međutim treba također navesti da 10-15% karcinoma ne pokazuju porast CA 125 u serumu, posebno u početnoj fazi oboljenja. Dakle, negativan nalaz CA 125 ne isključuje prisutnost tumora jajnika.

Razvijen je novi tumorski biljeg HE4 (humani epididimalni protein 4) od kojeg se očekuje da pomogne u procjeni rizika epitelnih karcinoma jajnika. Ekspresija HE4 biljega je opažena 5 - 6 mjeseci prije ekspresije CA 125. HE4 nije tumor specifičan biljeg niti organ specifičan. Lažno povišena vrijednost se može naći kod bubrežnog zatajenja, benignih plućnih bolesti posebno kod muškaraca (otpuštanje proizlazi najvjerovatnije zbog fiziološke ekspresije HE4 iz traheja, žlijezda slinovnica, tkiva pluća). Visoke vrijednosti HE4 su kod karcinoma jajnika, nešto povišenih vrijednosti može se naći kod NSCLS, endometrioidnih malignih bolesti.